

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๓/๒๕๔๘

วันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๔๘

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคชาติพัฒนาเพื่อรวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก

นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ยื่นคำร้องลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๔๘ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาติพัฒนา เพื่อรวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๗๓ เนื่องจากที่ประชุมใหญ่สามัญของพรรคชาติพัฒนา และของพรรคไทยรักไทยที่เป็นพรรคการเมืองหลัก ได้มีมติเห็นชอบให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินการทางการเมือง

ข้อเท็จจริง สรุปว่า ในคราวประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ ของพรรคชาติพัฒนา เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๘ ที่ประชุมได้มีมติเห็นชอบให้รวมพรรคชาติพัฒนาเข้ากับพรรคไทยรักไทย โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินการทางการเมือง และในวันเดียวกัน ในคราวประชุมใหญ่สามัญ ครั้งที่ ๑/๒๕๔๘ ของพรรคไทยรักไทย ได้มีมติเป็นเอกฉันท์เห็นชอบให้รวมพรรคชาติพัฒนา เข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกับพรรคไทยรักไทยที่เป็นหลักด้วย หลังจากนั้น เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๔๘ หัวหน้าพรรคทั้งสองได้มีหนังสือแจ้งนายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ถึงการรวมพรรคดังกล่าวโดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินการทางการเมือง อันเป็นการดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองฯ มาตรา ๗๓ แล้ว ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติพัฒนา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมืองฯ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนด ฯ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยแจ้งผู้ร้องทราบและสำเนาคำร้องให้พรรคชาติพัฒนาและพรรคไทยรักไทยเพื่อชี้แจง

พรรคชาติพัฒนา และพรรคไทยรักไทย ยื่นคำชี้แจงยอมรับตามคำร้องและขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคชาติพัฒนาโดยไม่ได้แย้งคัดค้าน

พิจารณาแล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๓ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ในกรณีที่การรวมพรรคการเมืองเป็นการรวมพรรคการเมืองหนึ่งหรือหลายพรรคการเมืองเข้าเป็นพรรคการเมืองเดียวกันกับอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่เป็นหลัก ให้พรรคการเมืองที่จะรวมกันขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมือง” วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคการเมืองเห็นชอบให้รวมกันแล้ว ให้หัวหน้าพรรคการเมืองที่จะรวมกันทุกพรรคการเมืองร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียน และให้นายทะเบียนดำเนินการตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง เพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้พรรคการเมืองที่รวมเข้ากับอีกพรรคการเมืองที่เป็นหลักนั้นยุบไปนับแต่วันที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งและให้นำมาตรา ๑๒ มาใช้บังคับโดยอนุโลม” และมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้ .....(๑) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕.....” วรรคสอง บัญญัติว่า “เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนเมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียนให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น”

พิเคราะห์คำร้อง คำชี้แจง และเอกสารประกอบ แล้ว ข้อเท็จจริงฟังได้ว่า พรรคชาติพัฒนา และพรรคไทยรักไทย ได้ดำเนินการขอความเห็นชอบจากที่ประชุมใหญ่ของแต่ละพรรคให้รวมพรรคเข้าด้วยกัน โดยให้พรรคไทยรักไทยเป็นหลักในการดำเนินการทางการเมือง และหัวหน้าพรรคการเมืองทั้งสองพรรคได้ร่วมกันแจ้งการรวมพรรคการเมืองต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๓ แล้ว นายทะเบียนพรรคการเมือง ผู้ร้อง จึงได้ยื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคชาติพัฒนา ตามมาตรา ๑๕ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติดังกล่าว ดังนี้ กรณีจึงมีเหตุให้ยุบพรรคชาติพัฒนา ตามมาตรา ๑๕ วรรคหนึ่ง (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๑๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคชาติพัฒนา

นายศักดิ์ เตชะชาญ

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ